

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0246
Dok.: RAJ40268

Besvarelse af spørgsmål nr. 58 af 24. april 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.) (L 217).

Spørgsmål:

”Ministerens kommentarer udbedes til kronikken i Politiken 24/4-06 af Oluf Jørgensen: Hvem har rent mel i posen?”

Svar:

1. Den nævnte kronik indeholder en nærmere omtale af den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 110 a, stk. 2.

Oluf Jørgensen peger i kronikken bl.a. på, at Politiets Efterretningstjeneste med bestemmelsen i retsplejelovens § 110 a, stk. 2, får adgang til alle typer af persondata, som er registreret hos offentlige myndigheder. Det anføres endvidere, at indsamling af oplysninger om en større personkreds, der f.eks. har benyttet en offentlig myndighed, nødvendigvis vil omfatte mange data, der ikke sig selv har betydning for Politiets Efterretningstjenestes opgavevaretagelse.

Samtidig anfører Oluf Jørgensen, at det er usikkert, om bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, kan bidrage til bekæmpelse af egentlig terrorisme, ligesom det anføres, at indførelse af bestemmelsen ikke er nødvendig i terrorbekæmpelsessammenhæng, idet Politiets Efterretningstjeneste allerede efter de gældende regler kan få de oplysninger, der er brug for til forebyggelse og efterforskning af terrorisme.

Oluf Jørgensen giver i forlængelse heraf udtryk for, at lovforslaget vil medføre store omkostninger for borgernes retssikkerhed, idet offentlige myndigheder skal stå til rådighed med alle oplysninger, der ønskes af Politiets Efterretningstjeneste, hvilket giver muligheder for intensiv overvågning af borgerne.

2. Det er efter regeringens opfattelse afgørende, at myndighederne har de nødvendige redskaber med henblik på forebyggelse, afværgelse og efterforskning af terrorisme, jf. herved lovforslaget

almindelige bemærkninger pkt. 1.2. For politiets vedkommende lægger regeringen vægt på, at der er de relevante muligheder for f.eks. indhentelse af efterretningsmæssige oplysninger og efterforskning og strafforfølgning i konkrete sager.

Regeringen er samtidig meget opmærksom på vigtigheden af, at der i forbindelse med nye initiativer på terrorområdet sikres den rigtige balance mellem sikkerhed og retssikkerhed, således at indsatsen for at beskytte samfundet som sådan ikke kommer til at ske på bekostning af hensynet til den enkeltes frihed.

Om forslaget til § 110 a, stk. 2, bemærkes nærmere følgende:

Baggrunden for forslaget om, at Politiets Efterretningstjeneste – uden at der som i dag i hvert enkelt tilfælde skal foretages en nærmere, konkret vurdering i forhold til den enkelte oplysning – skal kunne indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder, er omtalt i pkt. 3.4.1. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Som det bl.a. fremgår heraf, vil den nævnte konkrete vurdering i almindelighed føre til, at det vil være berettiget for de pågældende forvaltningsmyndigheder at videregive oplysninger til Politiets Efterretningstjeneste. Der peges i den forbindelse på, at Politiets Efterretningstjeneste varetager opgaver af central sikkerhedsmæssig betydning, og at der derfor i almindelighed vil være afgørende offentlige interesser, som taler for videregivelse af oplysninger, der har betydning for tjenestens opgaver.

Den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse har imidlertid fundet, at en række forhold taler for, at Politiets Efterretningstjeneste bør have adgang til at indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder, uden at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en nærmere konkret vurdering i forhold til den enkelte oplysning. Arbejdsgruppen har i den forbindelse bl.a. peget på det tidsforbrug mv., som de gældende regler er forbundet med for efterretningstjenesten. Der henvises herved nærmere til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.3 og 3.4.1.

Bestemmelsen indebærer, at Politiets Efterretningstjeneste kan indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder i det omfang, oplysningerne må antages at have betydning for varetagelse af Politiets Efterretningstjenestes opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Indhentelse af oplysninger efter bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, vil således ske af hensyn til Politiets Efterretningstjenestes varetagelse af opgaver af central sikkerhedsmæssig betydning.

I betingelsen om, at oplysningerne ”må antages at have betydning”, ligger, at der skal være en mere konkret formodning for, at de oplysninger, som Politiets Efterretningstjeneste ønsker at

indhente fra en anden forvaltningsmyndighed, vil have betydning for varetagelsen af efterretningstjenestens opgaver vedrørende straffelovens kapitel 12 og 13. Der er således ikke tale om, at Politiets Efterretningstjeneste uden begrænsninger kan indhente oplysninger fra andre forvaltningsmyndigheder.

Der kan i den forbindelse være grund til at fremhæve, at en gennemførelse af den foreslåede bestemmelse i § 110 a, stk. 2, efter Justitsministeriets opfattelse ikke vil føre til, at Politiets Efterretningstjeneste får mulighed for at indhente fortrolige oplysninger i væsentligt videre omfang end efter de gældende regler. Formålet med bestemmelsen er således i stedet navnlig at løse de spørgsmål vedrørende tidsforbrug mv., som der er peget på i arbejdsgruppens rapport, jf. ovenfor.

Der kan i forlængelse heraf også peges på, at lovforslaget bygger på, at Politiets Efterretningstjeneste i tilfælde, hvor efterretningstjenesten har behov for at modtage oplysninger om alle personer, der f.eks. indenfor et givent tidspunkt har rettet henvendelse til en forvaltningsmyndighed, så vidt muligt afgrænser sin forespørgsel til den pågældende myndighed, således at der ikke i videre omfang end nødvendigt bliver tale om videregivelse af oplysninger af den omhandlede karakter, jf. pkt. 3.4.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Med hensyn til Politiets Efterretningstjenestes praktiske anvendelse af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, kan der henvises til, at det forudsættes, at der fastsættes nærmere retningslinier herom, jf. omtalen i pkt. 3.4.2.3. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

I disse retningslinier vil det blive fastsat, i hvilket omfang indhentelse af oplysninger i medfør af bestemmelsen i § 110 a, stk. 2, kræver forudgående godkendelse hos chefen for Politiets Efterretningstjeneste eller dennes stedfortræder. Det forudsættes i den forbindelse, at der f.eks. skal indhentes en sådan forudgående godkendelse i tilfælde, hvor der er spørgsmål om at indhente oplysninger om alle personer, der inden for et givent tidsrum har rettet henvendelse til bestemte myndigheder.

Der kan endelig peges på, at det med lovforslaget forudsættes, at der i de nye retningslinier for det såkaldte Wamberg-udvalg etableres en ordning, hvorefter Politiets Efterretningstjeneste med passende mellemrum orienterer udvalget om tjenestens anvendelse af den nye bestemmelse i retsplejelovens § 110 a, stk. 2, jf. omtalen i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.3.

På grundlag af denne orientering vil der kunne finde en drøftelse sted mellem Wamberg-udvalget og Politiets Efterretningstjeneste, og udvalget vil i den forbindelse kunne stille nærmere spørgsmål til tjenesten om bestemmelsens anvendelse.

Wamberg-udvalget vil således have mulighed for mere generelt at påse, at efterretningstjenestens anvendelse af bestemmelsen ligger inden for de anførte rammer, herunder betingelsen om, at oplysningerne skal være indhentet på baggrund af en mere konkret formodning om, at oplysningerne vil have betydning for varetagelse af tjenestens opgaver vedrørende forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Hvis Wamberg-udvalget måtte finde grundlag for det, vil udvalget kunne forelægge ethvert spørgsmål om Politiets Efterretningstjenestes anvendelse af den omhandlede bestemmelse for justitsministeren.

3. Bl.a. på den anførte baggrund er der med den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 110 a, stk. 2, efter Justitsministeriets opfattelse tale om en hensigtsmæssig og afbalanceret ordning, der ikke på nogen måde kan siges at gå på kompromis med grundlæggende retsprincipper.

Der henvises endvidere til besvarelserne af spørgsmål nr. 38 og 87.